

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 13 päivänä syyskuuta 2007,

EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan mukaisesta menettelystä

(asiassa COMP/E-2/39.141 – Fiat)

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 4274)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(2007/841/EY)

- (1) Tämä päätös on tehty perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003⁽¹⁾ 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja se osoitetaan Fiat Auto SpA:lle (jäljempänä 'Fiat'). Päätös koskee teknisten tietojen antamista Fiat-, Alfa Romeo- ja Lancia-merkkisten ajoneuvojen korjaamiseksi.
- (2) Teknisiä tietoja ovat tiedot, prosessit ja ohjeet, jotka ovat tarpeen moottoriajoneuvojen viallisten/rikkoutuneiden/-käytettyjen osien tarkistamisessa, korjaamisessa tai korvaamisessa tai ajoneuvon jonkin järjestelmän toiminnan korjaamisessa. Tiedot voidaan jakaa seitsemään pääryhmään:
- perusparametrit (ajoneuvon kaikkia viitearvoja ja mitattavia asetusarvoja koskevat tiedot, kuten vääntömomentit, jarruliikkumavaran mittausravot, hydraulii- ja ilmanpaineet);
 - korjauksen ja huollon eri vaiheisiin liittyvät kaaviot ja kuvaukset (huoltokäsikirjat, tekniset asiakirjat, kuten työsuunnitelmat, korjaamisessa käytettävien työkalujen kuvaukset sekä johdotuksia ja hydrauliiikkaa kuvaavat kaaviot);
 - testaus ja vianmääritys (mukaan luettuna virhe- ja vianmäärityskoodit, tietokoneohjelmat ja muut ajoneuvojen vikojen määrittämisessä tarvittavat tiedot) – suurin osa, joskaan eivät kaikki, näistä tiedoista sisältyy erityisiin sähköisiin työkaluihin;
 - ajoneuvoissa olevien sähköisten ohjausyksiköiden uudelleen ohjelmointiin, uudelleen säätämiseen tai alkuarvojen uudelleen asettamiseen tarvittavat koodit, tietokoneohjelmat ja muut tiedot. Tämä ryhmä liittyy edelliseen, sillä vianmäärityksessä käytetään usein samaa sähköisiä työkaluja kuin tarvittavien muutosten tekemisessä sähköisten ohjausyksiköiden kautta;
 - varaosia koskevat tiedot, mukaan luettuna varaosaluettelot koodeineen ja kuvauksineen, sekä ajoneuvojen tunnistamismenetelmät (toisin sanoen tiettyyn ajoneuvoon liittyvät tiedot, joiden avulla korjaamo selvittää ajoneuvoa valmistettaessa siihen asennettujen osien yksilölliset koodit ja kyseisen ajoneuvon alkuperäisten varaosien vastaavat koodit);
 - erityistiedot (ilmoitukset palautuspyynnöistä ja myynnistä poistamisesta sekä yleisistä vioista ilmoittaminen);
 - koulutusmateriaali.
- (3) Joulukuussa 2006 komissio aloitti menettelyn ja antoi Fiatille ennakoarvioinnin. Arviointi sisälsi alustavan kannan, jonka mukaan sopimusten, jotka Fiat oli tehnyt myynnin jälkeisiä palveluita tarjoavien kumppaneidensa kanssa, epäiltiin olevan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan vastaisia.
- (4) Komission ennakoarvioinnin mukaan näytti siltä, että Fiat ei ollut antanut tiettyjä korjausta koskevia teknisiä tietoja perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamisesta vertikaalisten sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin moottoriajoneuvoalalla 31 päivänä heinäkuuta 2002 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1400/2002⁽²⁾ säädetyn siirtymäkauden loputtua. Lisäksi komission pannessa vireille tutkimusta Fiat ei ollut vielä ottanut käyttöön tehokasta järjestelmää, jonka avulla riippumattomat korjaamot voivat saada korjausta koskevia teknisiä tietoja eriytetysti. Vaikka Fiat paransi tietojen saatavuutta komission tutkimuksen aikana, erityisesti perustamalla teknisiä tietoja koskevat verkkosivut kesäkuussa 2005, riippumattomien korjaamoiden saatavissa olevat tiedot eivät vielä näyttäneet olevan täydellisiä.

⁽¹⁾ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 411/2004 (EUVL L 68, 6.3.2004, s. 1).

⁽²⁾ EYVL L 203, 1.8.2002, s. 30.

- (5) Ennakoarvioinnissa katsottiin, että tarkasteltavana olevan menettelytavan kohteena olevat merkitykselliset markkinat olivat henkilöautojen korjaus- ja huoltopalvelujen tarjonnan markkinat sekä korjaamoille tarkoitettujen teknisten tietojen toimitusmarkkinat. Fiatin valtuuttamalla korjaamoverkostoilla oli erittäin suuri markkinaosuus ensiksi mainituilla markkinoilla. Jälkimmäisillä markkinoilla Fiat oli ainoa toimittaja, joka pystyi tarjoamaan kaikki sen valmistamia ajoneuvoja korjaavien tarvitsemat tekniset tiedot.
- (6) Fiatin huoltoa ja varaosajakelua koskevissa sopimuksissa edellytetään, että sen valtuutettujen korjaamoverkostojen jäsenet suorittavat kaikenlaisia merkikkökohtaisia korjauksia ja toimivat varaosien tukkumyyjinä. Komissio oli huolissaan siitä, että tällaisista sopimuksista mahdollisesti johtuvat kielteiset vaikutukset voisivat vahvistua, koska Fiat ei toimita riippumattomille korjaamoille tarpeellisia teknisiä tietoja vaan on sulkenut kyseiset korjaamot markkinoilta, vaikka ne haluaisivat ja voisivat tarjota korjauspalveluja erilaisen liiketoimintamallin kautta.
- (7) Komission ennakkopäätelmän mukaan Fiatin järjestelyt teknisten tietojen toimittamiseksi riippumattomille korjaamoille eivät vastanneet korjaamoiden tarvetta käytettävissä olevien tietojen laajuuden tai niiden saatavuuden suhteen, ja kyseinen menettelytapa olisi yhdessä toisten autonvalmistajien samanlaisten menettelytapojen kanssa saattanut johtaa riippumattomien korjaamoiden markkina-aseman heikentymiseen. Tämä puolestaan olisi voinut aiheuttaa huomattavasti haittaa kuluttajille varaosavaliokoman merkittävän vähentymisen, korjaamopalveluiden hintojen nousun, korjaamoiden määrä supistumisen ja mahdollisten turvallisuusongelmien sekä innovatiivisten korjaamojen palvelujen puuttumisen vuoksi.
- (8) Lisäksi se, että Fiat ei ilmeisesti toimita riippumattomille korjaamoille tarvittavia teknisiä tietoja, saattaisi estää asetuksella (EY) N:o 1400/2002 myönnetyn poikkeuksen soveltamisen myynnin jälkeisiä palveluja tarjoavien kumppaneiden kanssa tehtyihin sopimuksiin, sillä kyseisen asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti myönnettyä poikkeusta ei sovelleta, kun moottoriajoneuvojen toimittaja kieltäytyy antamasta riippumattomille toimijoille kyseisten moottoriajoneuvojen korjauksen ja huollon edellyttämiä teknisiä tietoja, vianimääritys- ja muita laitteita, työkaluja, mukaan lukien tarvittavat tietokoneohjelmat, tai koulutusta. Kuten asetuksen johdanto-osan 26 kappaleesta käy ilmi, tietojen saatavuutta koskevissa edellytyksissä ei saa tehdä eroa valtuutettujen ja riippumattomien toimijoiden välillä.
- (9) Komission alustava kanta oli se, että korjausta koskevien teknisten tietojen puuttumisen takia Fiatin ja sen valtuutettujen korjaamoiden välisiin sopimuksiin ei todennäköisesti sovelleta 81 artiklan 3 kohtaa.
- (10) Fiat tarjosi 22. tammikuuta 2007 komissiolle sitoumuksia ennakoarvioinnissa esitettyjen kilpailuongelmien ratkaisemiseksi.
- (11) Sitoumusten mukaan annettavia tietoja koskevana periaatteena on, että riippumattomat ja valtuutetut korjaamot ovat tasa-arvoisessa asemassa. Tämän vuoksi Fiat varmistaa, että kaikki sen moottoriajoneuvojen korjauksen ja huollon edellyttämät tekniset tiedot, työkalut, laitteet, tietokoneohjelmat ja koulutus, jotka Fiat antaa tai sen puolesta annetaan kaikissa jäsenvaltioissa oleville valtuutetuille korjaamoille ja/tai riippumattomille tuojille, on myös riippumattomien korjaamoiden saatavilla.
- (12) Asetuksen (EY) N:o 1400/2002 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen teknisten tietojen sisältävät kaikki Fiat-, Alfa Romeo- ja Lancia-moottoriajoneuvojen korjausta ja huoltoa varten valtuutetuille korjaamoille annettavat tiedot. Teknisiä tietoja ovat muun muassa sähköisissä moottorin ohjausyksiköissä Fiatin suosittelujen asetusten käyttöönottamiseksi tarvittavat tietokoneohjelmat, virhekoodit ja muut parametrit ja päivitykset, ajoneuvojen tunnistamismenetelmät, varaosaluettelot, tiettyä mallia tai erää koskevat käytännön työssä saadut ongelmien ratkaisumallit, ilmoitukset palautuspyynnöistä ja myynnistä poistamisesta sekä ilmoitukset korjauksista, joita voidaan tehdä veloituksetta valtuutetuissa korjaamoissa.
- (13) Työkalujen saatavuus tarkoittaa mahdollisuutta käyttää sähköisiä vianimääritys- ja muita laitteita, tietokoneohjelmia, mukaan lukien niiden säännölliset päivitykset, ja kyseisten työkalujen myynnin jälkeisiä palveluita.
- (14) Ehdotetut sitoumukset sitovat Fiatia ja siihen sidossuhteissa olevia yrityksiä mutta ne eivät suoraan sido Fiatin ajoneuvomerkkien riippumattomia tuojia. Niissä jäsenvaltioissa, joissa Fiatin Fiat-, Alfa Romeo- ja Lancia-ajoneuvoja tuovat riippumattomat tuojat, Fiat on sopinut tekevänsä parhaansa, jotta kyseiset yritykset velvoitettaisiin sopimuksella antamaan Fiatille kaikki tekniset tiedot tai teknisten tietojen kieliversiot, jotka yritykset ovat antaneet kyseisen jäsenvaltion valtuutetuille korjaamoille. Fiat sitoutuu viemään nämä tekniset tiedot tai kieliversiot viipymättä teknisiä tietoja koskeville verkkosivuilleen.

- (15) Asetuksen johdanto-osan 26 kappaleen mukaan Fiat ei ole velvollinen antamaan riippumattomille korjaamoille sellaista teknistä tietoa, jonka avulla kolmannet voisivat ohittaa tai purkaa ajoneuvoihin asennetut murtohälyttimet ja/tai kalibroida uudelleen⁽¹⁾ sähköisiä laitteita tai tehdä muutoksia ajoneuvojen suorituskykyä rajoittaviin laitteisiin. Kuten kaikkia poikkeuksia EU:n lainsäädännössä, johdanto-osan 26 kappaleella on tulkittava suppeasti. Sitoumuksissa todetaan, että mikäli Fiat perustelee kieltäytymistä teknisten tietojen antamisesta riippumattomille korjaamoille vetoamalla kyseiseen poikkeukseen, sen on sitouduttava varmistamaan, että tiedot rajoittuvat johdanto-osan 26 kappaleessa kuvatun suojan antamiseksi tarvittaviin tietoihin. Sitoumusten mukaan sen on myös varmistettava, että tietojen puute ei estä riippumattomia korjaamoita harjoittamasta muita kuin johdanto-osan 26 kappaleessa mainittuja toimia, mukaan luettuina sähköisiä moottorin ohjausyksiköitä, turvatyynyjä, turvavöiden esikiristimiä ja keskuslukitusjärjestelmiä koskevat korjaukset.
- (16) Asetuksen (EY) N:o 1400/2002 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tekniset tiedot on annettava oikeassa suhteessa riippumattoman korjaamon tarpeisiin. Tämä tarkoittaa sekä tietojen eriyttämistä että hinnoittelua, jossa otetaan huomioon miten paljon riippumattomat korjaamot käyttävät tietoja.
- (17) Tämän periaatteen mukaisesti sitoumuksissa todetaan, että Fiat vie teknisiä tietoja koskeville verkkosivuilleen kaikki tekniset tiedot, jotka koskevat vuoden 1996 jälkeen myyntiin tulleita ajoneuvomalleja, ja se varmistaa, että kaikki päivitetty tekniset tiedot löytyvät aina kyseisiltä sivuilta tai myöhemmin toteutetuilta vastaavilta verkkosivuilta. Lisäksi Fiat varmistaa aina, että sivut ovat helposti löydettävissä ja että ne toimivat yhtä tehokkaasti kuin tietolähteet, joiden kautta Fiatin valtuutetut korjaamot saavat teknisiä tietoja. Kun Fiat tai Fiatin puolesta toimiva yritys antaa teknisiä tietoja valtuutetuille korjaamoille jollakin EU-kielellä, Fiat varmistaa, että kyseinen kieliversio viedään verkkosivuille viipymättä.
- (18) Seuraavat kolme teknisten tietojen ryhmää eivät vielä ole verkkosivuilla, mutta Fiat on sitoutunut viemään ne sinne 31. joulukuuta 2007 mennessä:
- teknisistä tiedoista paikallisilla kielillä tehdyt käännökset, jotka eivät tällä hetkellä ole Fiatin käytettävissä, mutta jotka saadaan kyseisissä EU:n jäsenvaltiossa toimivilta riippumattomilta tuojilta,
 - ilmoitukset, joissa mainitaan, mitkä korjaukset suoritetaan veloituksetta valtuutetuissa korjaamoissa, ja
 - jäljempänä 21 kohdassa mainittujen tunnustettujen sovittelukeskusten yhteystiedot.
- (19) Fiatin verkkosivujen käyttömaksu perustuu sen valtuutetuille korjaamoille lähettämien CD-ROMien vuositulauksen hintaan. Käyttömaksu on 3 356 euroa, sekä lisäksi varaosaluettelosta peritään 65 euroa ja päivityksistä 134 euroa kuukaudessa. Asetuksessa säädetyn suhteellisuusvaatimuksen noudattamiseksi Fiatin perimät maksut kunkin ajoneuvomerkin osalta ovat 3 euroa tunnilta, 22 euroa päivältä ja 350 euroa kuukaudelta. Fiat sitoutuu säilyttämään kyseisen käyttömaksurakenteen ja olemaan nostamatta maksua EU:n keskimääräistä inflaatioprosenttia enemmän sitoumusten voimassaoloaikana.
- (20) Fiatin sitoumukset eivät rajoita minkään sellaisen yhteisön tai kansallisen lainsäädännön nykyisen tai tulevan vaatimuksen soveltamista, jolla mahdollisesti laajennetaan Fiatin riippumattomille toimijoille antamia teknisiä tietoja ja/tai jolla tarjotaan soveltuvampia tapoja kyseisten tietojen antamiseen.
- (21) Jos riippumaton korjaamo tai korjaamoiden järjestö niin haluaa, Fiat sitoutuu hyväksymään teknisten tietojen antamiseen liittyvien riitojen ratkaisua koskevan sovittelumekanismiin. Sovittelu tapahtuu siinä jäsenvaltiossa, jossa sovittelua pyytävän osapuolen kotipaikka sijaitsee, paikallisen tunnustetun sovittelukeskuksen sääntöjen mukaisesti. Sovittelu ei rajoita oikeutta pyytää asian käsittelyä toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa.
- (22) Päätöksessä todetaan, että sitoumusten vuoksi ei ole enää perusteita komission toimenpiteisiin. Sitoumukset ovat voimassa 31. toukokuuta 2010 asti.
- (23) Kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevä neuvoa-antava komitea antoi myönteisen lausunnon 9. heinäkuuta 2007.

⁽¹⁾ Eli muuttaa sähköisen moottorin ohjausyksikön alkuperäisiä asetuksia tavalla, jota Fiat ei suosittele.